

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของรายการวิทยุ ยอดนิยม ในเครือ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด” มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงวิธีการพิจารณาผู้ที่ จะเข้ามาประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด และกระบวนการใน การพัฒนา ฝึกฝน ทักษะการจัดรายการวิทยุ รวมทั้งเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเงื่อนไข ที่มีผลเกี่ยวข้อง ต่อการตัดสินใจมาประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของนักจัดรายการวิทยุ ในเครือ บ.เอ-โทม์ มี เดีย จำกัด รวมถึงปัจจัยใดที่มีผลต่อการตัดสินใจออกจากอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ซึ่งนอกจากผล ของการวิจัย จะสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการดังกล่าวแล้ว ยังสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ ผลิตรายการวิทยุอื่น ๆ ในการคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มีสนใจใน อาชีพนักจัดรายการวิทยุ ในการก้าวเข้าสู่อาชีพนี้ได้อีกด้วย

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษา เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดเรื่องการจัด รายการวิทยุ , แนวคิดเรื่องการจัดคนเข้าทำงาน , แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการตลาด และแนว คิดเรื่องประกอบอาชีพ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการศึกษา โดยในการศึกษาวิจัย ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแหล่งข้อมูล ประเภทบุคคลเป็นหลัก คือ กลุ่มบุคคลผู้บริหาร ผู้ผลิต รายการวิทยุ และนักจัดรายการวิทยุของ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด นอกจากนี้ ได้ศึกษาแหล่งข้อ มูลประเภทเอกสาร ข่าว บทความ บทสัมภาษณ์ ผลการสำรวจ ข้อมูลทาง Internet และตัวราย การวิทยุ ของ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด เพิ่มเติม รวมทั้งการเข้าถึงเหตุการณ์อย่างมีส่วนร่วม โดย การทำงานในตำแหน่ง Senior Creative ฝ่ายผลิตรายการ เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาประกอบการ ศึกษาวิจัยในครั้งนี้

กระบวนการพิจารณาคัดเลือก พัฒนาและฝึกฝน นักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ในกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาคัดเลือกนักจัดราย การวิทยุ ของ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด พบว่า กระบวนการและขั้นตอนในการพิจารณาคัดเลือก

พัฒนา และฝึกฝน นักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-โหม่ มีเดีย จำกัด สามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนการผลิตรายการวิทยุ การสรรหานักจัดรายการวิทยุ การคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ และการฝึกฝนนักจัดรายการวิทยุ

1. การวางแผนการผลิตรายการวิทยุ เป็นขั้นตอนเริ่มต้นในการกำหนดรูปแบบ เนื้อหาของรายการที่จะผลิต เพื่อกำหนดทิศทางในการทำงาน และทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะต้องใช้ รวมถึงคุณสมบัติ และจำนวนของบุคลากรที่ต้องการ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาผู้ที่จะมาทำหน้าที่เป็นนักจัดรายการวิทยุ ของรายการนั้น ๆ ต่อไป

2. การสรรหานักจัดรายการวิทยุ โดย บริษัท เอ-โหม่ มีเดีย จำกัด มีวิธีการสรรหานักจัดรายการวิทยุจาก 5 แนวทาง คือ จากการเปิดโอกาสให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาด้วยตัวเอง การสรรหาจากผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นนักจัดรายการวิทยุมาจากที่อื่น ๆ การพิจารณาจากกลุ่มผู้มีชื่อเสียงที่ทำอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาก่อน การพิจารณาจากบุคคลที่ทำงานในฝ่ายอื่น ๆ ของบริษัท และการพิจารณาจากผู้ที่ได้รับการแนะนำ หรือชักชวนให้เข้ามา ซึ่งนักจัดรายการวิทยุของบริษัท เอ-โหม่ มีเดีย จำกัด ในปัจจุบัน มีวิธีการเข้ามาประกอบอาชีพ จากหลาย ๆ แนวทางประกอบกัน

3. การคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ เมื่อผ่านสรรหาผู้ที่มีความสนใจ ในการเป็นนักจัดรายการวิทยุ ได้แล้ว ก็จะเข้าสู่ขั้นตอนการคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ โดยมี โปรดิวเซอร์ ของแต่ละรายการ เป็นผู้พิจารณานักจัดรายการวิทยุสำหรับรายการที่แต่ละคนรับผิดชอบ ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละรายการ โดยมี กรรมการผู้จัดการบริษัท คือ คุณ สายทิพย์ มนตรีกุล ณ อยุธยา เป็นผู้พิจารณา และตัดสินใจในขั้นสุดท้าย สำหรับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก จะดูจากการมีทักษะการพูดที่ดี ความรู้เรื่องเพลง การมีบุคลิกที่ดี ความมุ่งมั่น ตั้งใจจริงต่ออาชีพนักจัดรายการวิทยุ และการมีความคิดที่ดี โดยใช้วิธีการพูดคุย สัมภาษณ์ และให้ทำเทปตัวอย่างการจัดรายการวิทยุ

4. การฝึกฝน พัฒนานักจัดรายการวิทยุ เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่จะเป็นนักจัดรายการวิทยุ ก่อนที่จะสามารถไปปฏิบัติงานจริง โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกทำเทปตัวอย่างรายการเพื่อฝึกซ้อมการจัดรายการให้ชำนาญมากขึ้น การเรียนรู้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างไม่มีปัญหา การทำความเข้าใจ

เข้าใจในเรื่องระบบการทำงาน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการทำงานจริง และ การสอบใบผู้ประกาศ ตามระเบียบของกรมประชาสัมพันธ์

กระบวนการประกอบอาชีพ ของนักจัดรายการวิทยุ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล ในกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพ นักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด พบว่า กระบวนการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด ประกอบไปด้วยปัจจัย และรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. เหตุผลในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ พบว่า เหตุผลหลักในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของนักจัดรายการวิทยุ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด คือ การได้มีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ เนื่องจากรู้สึกว่าเป็นงานที่ถนัด และเหมาะกับทักษะความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ส่วนปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น การเป็นที่ยอมรับของสังคม ความมั่นคงในหน้าที่การงาน รายได้ หรือ ความก้าวหน้าในอาชีพ เป็นเพียงแคปัจจัยประกอบ ในการตัดสินใจประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ

2. ความคิดเห็นต่ออาชีพนักจัดรายการวิทยุ โดย ผู้ที่ประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-โทม์ มีเดีย จำกัด แสดงความคิดเห็นว่า อาชีพนักจัดรายการวิทยุนั้นก็มีทั้งข้อดี และข้อเสีย เช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ ส่วนที่เป็นข้อดี คือ เป็นอาชีพที่ทำให้คนมีความสุข และได้มีความสุขกับการอยู่กับเสียงเพลง เป็นอาชีพที่สามารถช่วยสร้างสรรค์สังคมได้ เป็นอาชีพที่กระตุ้นให้มีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา เป็นอาชีพที่ให้ผลตอบแทนคุ้มค่า ทั้งในเรื่องรายได้ และเรื่องของความสุข เป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคมอย่างดี ส่วนที่เป็นข้อเสีย คือ เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยทักษะ ความรู้และความสามารถเฉพาะตัว ซึ่งไม่ใช่ทุกคนที่จะทำได้ เป็นอาชีพที่มีความจำเป็นจะต้องก้าวตามความเปลี่ยนแปลงของโลกให้ทันอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องทำงานอยู่ภายใต้ความกดดัน ต้องเก็บความรู้สึกส่วนตัวเอาไว้ขณะทำงาน เป็นอาชีพที่อาจจะต้องสูญเสียความเป็นส่วนตัวไปบ้าง เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความระมัดระวังอย่างสูง ให้มีการผิดพลาดเกิดขึ้นน้อยที่สุด เนื่องจากการจัดรายการวิทยุ เป็นการทำงานสด และมีผู้ฟังติดตามอยู่มากมาย การพูดอะไรออกไปจะต้องใช้วิจารณญาณอย่างสูง ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อใคร และจะต้องรับผิดชอบต่อทุกพูดที่ออกอากาศไป

3. ขั้นตอนในการเข้าสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ โดยนักจัดรายการวิทยุแต่ละคน จะมีขั้นตอนในการเข้าสู่อาชีพนี้ด้วยวิธีต่าง ๆ ทั้งหมด 5 วิธี ได้แก่ การสมัครเข้ามาด้วยตัวเอง การเป็นผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นนักจัดรายการวิทยุมาจากที่อื่น ๆ การเป็นผู้มีชื่อเสียงที่ทำอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาก่อน การเป็นบุคคลที่ทำงานในฝ่ายอื่น ๆ ของบริษัทมาก่อน และการได้รับการแนะนำ, ชักชวนให้เข้ามา โดย นักจัดรายการวิทยุบางคน อาจมีการเข้าสู่อาชีพนี้ด้วยวิธีต่าง ๆ หลายวิธีผสมกัน แต่ขั้นตอนที่ทุกคนจะต้องผ่านเข้ามาเหมือนกัน คือ การทำเทปตัวอย่างการจัดรายการ เพื่อรับการพิจารณาคัดเลือกเข้าสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ

4. การศึกษาและประสบการณ์ ก่อนเข้ามาสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ พบว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพ นักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด นั้น เพียงแค่บางส่วนที่ จบการศึกษา และมีประสบการณ์ ที่ตรงสาขาทางด้านนิเทศศาสตร์ มา โดย นักจัดรายการวิทยุ อีกส่วนหนึ่งนั้น ไม่ได้จบการศึกษา หรือมีประสบการณ์ในด้านนิเทศศาสตร์ ที่ตรงสาขามาก่อน โดยมาเรียนรู้ และฝึกฝนทักษะต่าง ๆ จากการทำงานจริงแทน ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ทักษะความสามารถที่มีอยู่ เป็นคุณสมบัติหลักในการก้าวเข้ามาประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ

5. คุณสมบัติที่สำคัญของการเป็นนักจัดรายการวิทยุ จากประสบการณ์ ในการเป็นนักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด นักจัดรายการวิทยุ ได้แสดงความคิดเห็นถึงคุณสมบัติที่สำคัญและมีความจำเป็น ต่อการเป็นนักจัดรายการวิทยุ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของการเป็นนักจัดรายการวิทยุ ได้แก่ สนใจเรื่องราวต่าง ๆ ชынหาความรู้รอบตัว มีทักษะและความสามารถในการสื่อสาร ถ่ายทอด และนำเสนอได้ดี เป็นธรรมชาติ มีทักษะในเรื่องของเพลง และดนตรี พูดจาได้ชัดเจน ใช้ภาษาได้ถูกต้อง อารมณ์ดี มองโลกในแง่ดี ตรงต่อเวลา อารมณ์มั่นคง มีสติอยู่เสมอ มีการตัดสินใจที่ดี แก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ มีความมั่นใจในตัวเอง มีบุคลิกที่ดี มีใจรัก และเข้าใจในงานสื่อสารมวลชน

6. ความคิดเห็นต่อกระบวนการคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด โดยนักจัดรายการวิทยุ ได้แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับกระบวนการคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด ในส่วนที่เห็นด้วย และคิดว่าเหมาะสมแล้ว คือการที่ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด พิจารณาคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ โดยดูจาก การมีทักษะพื้นฐานในการจัดรายการวิทยุ การใช้ภาษาชัดเจน การมีความรู้เรื่องเพลง และ

การมีทัศนคติดี โดยส่วนใหญ่ เห็นด้วยกับวิธีการคัดเลือก โดยการให้ทำเทป Demo รายการตัวอย่าง และมีการวิจารณ์ตรง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถทำเทป Demo มาให้พิจารณาได้ ส่วนสิ่งที่ นักจัดรายการวิทยุ เสนอแนะให้ บริษัท เอ-โทม มีเดีย จำกัด เน้นย้ำ และเพิ่มเติม คือ การฝึกฝน ทำเทป Demo ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญให้เต็มที่ ก่อนการไปจัดรายการจริง

7. ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ โดยปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในบางครั้ง กับ นักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-โทม มีเดีย จำกัด อันอาจทำให้การทำงานติดขัด ไม่ราบรื่น หรือไม่มีความสุข ได้แก่ ปัญหาเรื่องอุปกรณในการจัดรายการขัดข้อง ปัญหาเรื่องสุขภาพ ปัญหาเรื่องเวลา และความไม่พร้อมในด้านต่าง ๆ ปัญหาเรื่องการจัดการกับอารมณ์ต่าง ๆ ของตัวเอง ปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจของผู้ฟังที่อาจเกิดขึ้น ปัญหาในการประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ

8. การฝึกฝน และพัฒนาทักษะ เพื่อรักษาความนิยมในการเป็นนักจัดรายการวิทยุ สำหรับวิธีการในการฝึกฝน และพัฒนาทักษะ เพื่อรักษาความนิยมในการจัดรายการวิทยุ ของนักจัดรายการวิทยุ บริษัท เอ-โทม มีเดีย จำกัด มีดังนี้ การฟังคำวิจารณ์จากทีมงานผู้เกี่ยวข้อง และคนรอบข้าง การฟังรายการวิทยุ และนักจัดรายการวิทยุอื่น ๆ เพื่อเรียนรู้สิ่งที่ดี และไม่ดีย่างไร การฟังเทปการจัดรายการของตัวเอง เพื่อนำไปปรับปรุงส่วนที่บกพร่อง การกระตุ้นตัวเองให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ จากสิ่งต่าง ๆ โดยการทำอะไรให้เปลี่ยนแปลงจากเดิมไปบ้าง ติดตามข่าวสารต่าง ๆ ให้ทันสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา เข้าอบรม สัมมนา หลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การค้นคว้า ค้นหาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์สิ่งใหม่ ๆ เช่น พูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ , อ่านหนังสือ , ดูโทรทัศน์ , ชมภาพยนตร์ , ดู Concert , ฟังวิทยุ , หาข้อมูลจาก Internet , ฯลฯ

9. หน้าที่ความรับผิดชอบของนักจัดรายการวิทยุ ระบบการทำงานของ บริษัท เอ-โทม มีเดีย จำกัด จะกำหนดให้นักจัดรายการวิทยุ ซึ่งถือเป็นพนักงานประจำของบริษัท มีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบ ในส่วนของการทำงาน ทั้งในด้านของหน้าที่ในการเป็นนักจัดรายการวิทยุ คือ การดูแลรายการวิทยุในช่วงที่ตัวเองรับผิดชอบทั้งหมด และด้านของหน้าที่ในฐานะพนักงานบริษัท คือ การเข้าร่วมประชุม เป็นตัวแทนบริษัทและช่วยงานกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ในขณะที่นักจัดรายการวิทยุบางคน อาจทำงานในตำแหน่งอื่น ๆ ของ บริษัทนอกเหนือจากการจัดรายการอีกด้วย

10. เหตุผลหลักหากจะมีการตัดสินใจออกจากอาชีพนักจัดรายการวิทยุ จากความคิดเห็นของนักจัดรายการวิทยุ ของบริษัท เอ-โทมี่ มีเดีย จำกัด สามารถจำแนกเหตุผลในการตัดสินใจออกจากอาชีพนักจัดรายการวิทยุได้เป็น 3 เหตุผลหลัก คือ ความนิยมที่ได้รับจากผู้ฟังลดลงหมดแรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นในอาชีพ และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ต้องการเปลี่ยนลักษณะของงานที่ทำ ต้องการไปศึกษาต่อ หรือ ต้องการไปประกอบธุรกิจส่วนตัวอื่น ๆ เป็นต้น

ข้อจำกัดในการวิจัย

การศึกษา กระบวนการในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของรายการวิทยุยอดนิยม ในเครือ บริษัท เอ-โทมี่ มีเดีย จำกัด เป็นการศึกษาผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริหาร ผู้ผลิตรายการวิทยุ และ นักจัดรายการวิทยุ ของบริษัท เอ-โทมี่ มีเดีย จำกัด โดยยึดเอาข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเป็นหลัก เนื่องจาก รายการวิทยุแต่ละรายการ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ ในแต่ละช่วงเวลา เช่น ทีมผู้ผลิตรายการ รูปแบบรายการ หรือ ตัวนักจัดรายการวิทยุ ที่จะทำหน้าที่จัดรายการแต่ละรายการ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนไป โดยหากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้น อาจมีผลทำให้ข้อมูลประกอบบางอย่างในการวิจัยนี้เปลี่ยนไป เช่น ผังการจัดรายการ รายชื่อนักจัดรายการวิทยุ หรือ รายชื่อทีมงานผู้ผลิตรายการ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้พยายามรวบรวมข้อมูลหลัก ที่เป็นเนื้อหาสำคัญของการวิจัย จากหลักการ หรือข้อเท็จจริง ที่เป็นข้อมูลตายตัวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ที่จะสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงได้ ถึงแม้ระยะเวลาจะผ่านไป โดยยึดเอาข้อมูลหลักที่เป็นปัจจุบัน ในช่วงเวลาที่ทำการวิจัยคือ ระหว่าง พ.ศ. 2543 – 2545 จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่เป็น ประเภทบุคคล เอกสาร บทสัมภาษณ์ INTERNET หรือ ตัวยุติรายการวิทยุ เพื่อประกอบการศึกษาที่สมบูรณ์และถูกต้องที่สุด ณ เวลาปัจจุบัน ในการทำวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นศึกษาถึง กระบวนการในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของรายการวิทยุยอดนิยม ในเครือ บริษัท เอ-โทมี่ มีเดีย จำกัด หากจะมีผู้ที่สนใจทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในอนาคต น่าจะมีการศึกษาถึง กระบวนการในการประกอบอาชีพในด้านการสื่อสารมวลชน ในแขนง

อื่น ๆ เช่น ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ , ผู้กำกับภาพยนตร์ เพื่อให้มีการศึกษาและสร้างความรู้ความเข้าใจ ถึงแนวทางในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในวงการสื่อสารมวลชนในวงกว้าง ที่แตกต่างกันและหลากหลายต่อไป